

Τούρκους σκοτώσας πολλούς καὶ πιάνουσι καὶ σκλάβους καὶ τέσσερ' ἀγαδόπουλα ἀπὸ τῶν γενιτσάρων Κρήτ.

Ἀπὸ τὰ τριάκουρφα βουνὰ κουράσιον κατιβαίνει γινίτσαρους τὸ κυνηγάει μὴ τοῦ σπαθὶ 'ς τοῦ χέρι Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ὅντα ἤμουν παλληκάρων δωδεκάχρονον, γενίτσαρος ἐξῆβα 'ς τὴν Ἀνατολὴν νὰ μάθω τὸ τοξάριον καὶ τὸν πόλεμον

Κερασ. Τραπ. 2) Ὁ ἀτίθασος, ὁ ζωηρός, ὁ σκληρὸς Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Εἶναι ἐνίτσαρος, ἡσυχία δὲν ἔχει. Δὲν ἀφί- τουνε τοῦτοι οἱ ἐνιτσαροὶ τίποτα νὰ ῥεῖ κανεὶς νὰ τρατάρη.*

3) Ὁ μετμημφισμένος ὡς γενίτσαρος κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Συνάξεως τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου τῇ ἐβδό- μῃ Ἰανουαρίου Θράκ. (Φιλιππούπ.) 4) Ὁ μετμημφισμένος ὡς γενίτσαρος κατὰ τὰς Ἀπόκρεως Κεφαλλ. Σκυρ.: *Ἐδύ- θηκε γιανίτσαρης Κεφαλλ. Ἀπόψε θὰ χορέψουν οἱ γιανί- τσαροι μὲ τὶς δάμες τοὺς αὐτόθι.* 5) Τὸ πτηνὸν σχοινίκλος ἢ σχοινίλος ὁ λοφοφόρος (*emberiza schoeniclus*), τῆς οἰκογ. τῶν χαραδριδῶν (*charadriidae*), τῆς τάξ. τῶν καλοβατικῶν ἢ καλοβαμόνων Κύπρ. 6) Ἀγριον μὴ ἐδώδιμον χόρτον Κέρκ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γενίτσαρη* τοῦ, Κρήτ. *Γιανιτσαρὶ* τοῦ, Πελοπ. (Παλούμπ.) *Γιανίτσαρ' ὁ*, Ἡπ. (Ἰωάνν.) *Γιαῦ' τσάρ'* τοῦ, Στερελλ. (Ἀράχ.) *Γιανίτσαρου* τὰ *Κοτρώνια* τοῦ, Πελοπ. (Κόκκιν.) *Γιανίτσαρ' τὸ Π' γάδ'* Μακεδ. (Κοζ.) *Γενίτσαρι* τό, Ἡπ. (Ἀρτ.)

γέννα ἡ, κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Ἰμερ. Κερασ. Οἶν.) Τσακων. (Πραστ. Χαβουτσ.) *γέν-να* Κύπρ. Κῶς (Πυλ.) Λειψ. Μεγίστ. Νίσυρ. Πάτμ. Ρόδ. Σύμ. Τῆλ. Χίος (Ὁ- λυμπ.) *ξέν-να* Κάλυμν. *γέννα* Ἀπουλ. Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μποβ. Χωρίο Ροχούδ.) *δέν-να* Χάλκ. *έννα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.), *έν-να* Κάρπ. (Ἐλυμπ.) Κάσ. *γέννα* τά, σύνθηθ. καὶ Τσάκων. (Πράστ.) *γέν-να* Κύπρ. Μεγίστ. *έν-να* Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γεννώ*. Βλ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 76.

1) Ἡ γέννησις, ὁ τοκετὸς κοιν. καὶ Πόντ. (Ἰμερ. Κερασ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων. (Πραστ. Χαβουτσ.): *Ὑπό- φερε-ἐπαθε-πέθανε ἡ γυναῖκα 'ς τὴ γέννα κοιν. Ἡρθε ἡ ὥρα τῇ γέννας Ζάκ. Κιδυνεύει 'ς τὴ γέννα Ἡπ. (Χιμάρ.) Περιμένει γέννα Ἀνδρ. Ἐφ' εἶχαμε γέννα καὶ ξαγροπνί- σασκε Εὐβ. (Αἰδηψ.) Ἡταρι πρῶτ' γέννα κ' ὑπόφιρι Σκόπ. Κάθι γέννα κὶ παλληκάρ' αὐτόθι. Ἐκαμε καλὴ-κακὴ γέννα Κεφαλλ. Ἀσκημηγ *γέν-ναγ* κάμνει (εἶναι δύστοκος) Σύμ. Ἡ γυναῖκα ἐκείνην καλὸν γένναν ἔχ' Κερασ. Ἀπόθανεν ἡ μάννα τῇ 'ς τὴ γέννα Κρήτ. Ἐπενάτθε τὰ γέννα (ἀπέθανε κατὰ τὸν τοκετὸν) Πραστ. Ἐν' ἔχα μποιτέ δὲ γέννε ἀπὸ δύο (ἔχει κάμει δύο τοκετοὺς καὶ εἰς ἕκαστον ἔτεκε δύο τέκνα) αὐτόθι. Πά' 'ς τὰ γέννα παθῆτ' (ἐπάνω, κατὰ τὸν τοκετὸν ἐπαθε) Χαβουτσ. Χερότεροι πόνοι ἐπέρασα 'ς τὶς ῥηβάλωσες παρὰ 'ς τὶς ἔννες (ῥηβάλωσες=ἀποβολαί, ἐκ- τρώσεις) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἀφοῦ εἶχες καλὴ μαμμή, γιὰτὶ πῆρες καὶ γιὰτὸ 'ς τὴ γέννα σου; Ἰων. (Σμύρν.) Τοῦ γι- διῶνε ἡ γέννα ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Δεκέβρη Πελοπ. (Γέρμ.) Πόσες γέννες ἔχει κάμει ἡ γίδα - ἡ προβατῖνα Πελοπ. (Τριφυλ.) Πέσανε τὰ ντζά 'ς τὴ γέν-να (τὰ ζῶα ἤρχι- σαν νὰ γεννοῦν) Πάτμ. Τῶν ἤωκεν ἡ ἔν-να (ἤωκεν= ἤδωκεν ἤρχισαν νὰ γεννοῦν) Κάρπ. (Ἐλυμπ.) Ἐντὶκα γέγγις εἶχι κάμει ἡ προβατῖνα καὶ τίς πρὸ πολλὰς εἶχι κάμει διπλάρικα Εὐβ. (Στρόπον.) Τ-τριῶδ *δεν-νῶ* ζῶ (ζῶον τὸ ὁποῖον ἔχει γεννήσει τρεῖς φορές) Χάλκ. *Αἶγα ἐννιά γεννῶ* Κρήτ. *Τισσάω γιννῶ* Σαμοθρ. Ἡ κατσῖκα εἶναι δὴς ξέν-νας*

(πρόκειται νὰ γεννήσῃ) Κάλυμν. Ἡ γίδα ἡ βαρυνασταρια- σμένη ἀπὸ τὴ βρώτη τῆς γέννα Πελοπ. (Βερεστ.) *Πρώιμη γέν-να* Λειψ. Ἐχομε γέννα φούγα (πολλὰ αἰγοπρόβατα γεν- νοῦν τὴν ἰδίαν ἡμέραν) Πελοπ. (Πλάτ.) || Φρ. *Εἶμι* δυοῦ- τροῦ γιννοῦ (εἶναι δύο-τριῶν γεννῶν, ἐπὶ νεάνιδος ἐπιληψί- μου διαγωγῆς) Εὐβ. (Στρόπον.) *Νὰ ἰδῆς καλὴ γέννα* (εὐχὴ εἰς ἔγκυον) Λευκ. Συνών. φρ.: *νὰ ἔχῃς - νὰ ἰδῆς καλὴ λευτεριά. Καλὸ γέννα* (εὐχὴ πρὸς ποιμνιον) Θεσσ. (Ἀε- τόλοφ.) Ἡ γέννα τοῦ φεγγαριοῦ (ἡ νέα σελήνη) Λεξ. Βλαστ. 364. Δημητρ. Πβ. Δουκ. ἐν λ. *γέννη*: «ὁ γοῦν φοῖνιξ τὸ δένδρον καθ' ἐκάστην πρόοδον σελήνης, ἣν τινες γένναν καλοῦσιν, ἐκ τῆς ἑαυτοῦ καρδίας κλάδους ἀναδίδω- σιν». Συνών. φρ. τοῦ φεγγαριοῦ τὸ *γέν-νημαν*. || Παροιμ. *Χειμωνιάτικη γέννα, καλοκαιριοῦ χαρὰ* (ὅταν τὰ ζῶα γεννήσουν κατὰ τὸν χειμῶνα, τὸ κέρδος ἐξ αὐτῶν κατὰ τὸ καλοκαίρι θὰ εἶναι μέγαλον) Μῆλ. *Φιλεμέσαι, κόρη, χαί- ρεσαι, 'ς τὴ γέννα σου σὲ βλέπω* (ἐπὶ τοῦ μὴ ὑπολογίζοντος τὰς δυσχερεῖς συνεπειὰς μιᾶς πράξεώς του) Ἰ.Βενιζέλ., Παροιμ.², 332, 27. || Γνωμ. *Καλὴ βαδκειὰ τὸν Ἀουστον* τσαὶ *γέν-να* τὸν *Γεν-νάρην* (βαδκειὰ=βατεια, ὁχρεία ἐπὶ τοῦ γινομένου κατὰ τὸν ἀρμόζοντα χρόνον) Κύπρ. *Καλὴ λασιὰ τὸν Αὔγουστο, καλὴ γέννα τὸ Γενάρη* (συνών. τῷ προηγου- μένῳ) Μῆλ. || Ἀσμ.

Γενάρη γέννα τοῦ Χριστοῦ, πρώτη γιορτὴ τοῦ χρόνου Πελοπ. (Λεῦκτρ.) Τὸ ἄσμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαγ.

Τῆς Παναγίας τὸν Αὔγουστο, 'ς τὴν γέν-ναν δοῦ *Σωτήρος* καὶ *τῆλ* *Λαμβρὴν* *δὴν* *Κεργακὴν* - *νὰ π-πέσω νὰ πεθάνω* Νίσυρ. Πβ. καὶ Ἰδιόμελον ἐνάτης ὥρας τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων «Προσκυνοῦμέν σου τὴν γένναν Χριστέ». Συνών. *γέννημα* 1, *γέννηση*, *γεννησιὰ*, *γεννήσιο*, *γεννητικὸς* 2, *γεννητιό*, *γεννησοῦρι*, *γεννητούρι*, *γεννιά*, *λευτεριά*. 2) Ὁ ἐπὶ τῶν κεράτων τῶν αἰγοπρο- βάτων σχηματιζόμενος κατ' ἔτος δακτύλιος ἀντιστοιχῶν πρὸς ἐν ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ ζῴου καὶ ἐπομένως καὶ πρὸς μίαν γέννησιν Σαμοθρ. 2) Κατὰ πληθ. ἀριθμ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γέννα* τά, ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ. Ὁ σχηματισμὸς ἴσως κατ' ἐπίδρασιν τοῦ τύπ. *Φῶτα* τά, μεθ' οὗ συνεκφέρεται σύνθηθ.: *Ἐκόντευεν τὸ Πάσκαν τῶν Γεν-νῶν* (ἐπλησίαζεν ἡ ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων) Κύπρ. *Μεγάλες γιορτάδες εἶναι καὶ τὰ Γέννα καὶ τὰ Φῶτα* Κ.Μαρίν., Χωριάτ. Πα- σκαλ., Ν.Ἐστ. 5 (1931), 331 || Φρ. *Τρεῖς τὰ Γέννα, τρεῖς τὰ Φῶτα* κ' ἐξὶ τὸ *Μεγάλο Πάσκα* (αἱ ἡμέραι ἐορτῆς καὶ ἀργίας κατὰ τὰς μεγάλας δεσποτικὰς ἐορτὰς εἶναι τρεῖς κατὰ τὰ Χριστοῦγεννα, τρεῖς κατὰ τὰ Θεοφάνεια καὶ ἕξ κατὰ τὸ Πάσχα, δηλ. ἀπὸ τῆς Μεγάλης Πέμπτης ἕως τῆς Τρίτης τῆς Διακαινησίμου) Πελοπ. (Κίτ. Μάν.) Ἡ φρ. ἐν παραλλαγαῖς πολλαχ. || Γνωμ.

Χαρὰ 'ς τὰ Γέννα τὰ στεγνά, τὰ Φῶτα χιονισμένα καὶ *τὴ Λαμπρὴν* *βρεχούμενη*, τ' ἀμπάρια γιομισμένα (ὡς σημεῖον εὐφορίας τῶν ἀγρῶν εἶναι ὁ μὴ βροχερὸς καιρὸς κατὰ τὰ Χριστοῦγεννα, ἡ πτώσις χιόνος κατὰ τὰ Θεοφάνεια καὶ αἱ βροχοπτώσεις κατὰ τὸ Πάσχα) Πελοπ. (Βούρβουρ.) Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς πολλαχ.

Σὰν εἶν' τὰ ἔν-να φωτεινά, εἶν' τὰ Φῶτα σκοτεινά, σὰν εἶν' τὰ ἔν-να σκοτεινά, εἶν' τὰ Φῶτα φωτεινά (μετεωρολογικὴ παρατήρησις διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ καιροῦ κατὰ τὸ Δωδεκαήμερον τῶν Χριστουγέννων) Κάρπ. || Ἀσμ.

Τθαὶ κάμε πίτ-τες τῶν Γεν-νῶν *κουλ-λούρκα* *τῆς ἀγάτης* *τθαὶ* *βάρ'τα* 'ς τὰ *πανέρκα* σου *τθαὶ* *πέψε* *τα* *νὰ* *πᾶσιν* Κύπρ.

Τὰ Γέν-να *γιά* *τὴν γέν-νηση*, *τὰ Φῶτα* *γιά* *τόδ* *δρόσο* *τθαὶ* *τὴν Ἀγίαν Τθυριατὴν* *γιά* *τὸν* *καλὸν* *τὸν* *λόον*

αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Μαχαιρᾶ (ἐκδ. R. Dawkins) 1, 40 «καὶ ἐστέφθην ὁ ἀνιψιός του τὴν ἡμέραν τῶν Γεννῶν». 3) Ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τοῦ θήλεος ζῴου Εὐβ. (Βρύσ. Στρόπον.) Ἡπ. (Δωδών. Καταρρ. Κουκούλ. Μαργαρίτ. Πάπιγκ.) Θεσσ. (Βαθύρρ.) Ἰμβρ. Λευκ. Μακεδ. (Καταφύγ. Σιάτιστ.) Πελοπν. (Ἀνδροῦσ. Κίτ. Κλειτορ. Μάν. Μεσσ. Πιάν. Τριφύλ.) Σκῦρ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀχυρ. Δεσφ.): *Εἶναι σὰν προσημένη ἡ γέννα τῆς γίδας* Βρύσ. *Ἡ γίδα ἔχ' τσ'μπούρια 'ς τὴ γέννα* Πάπιγκ. *Ἐφούσκωσ' ἡ γέννα τ'ς γίδας, θὰ γεννήσ' Λευκ.* "Οἱ οἰκιστὲς προβατίνες εἶναι νὰ μαρκαληθοῦν τίς κουρεῖνουμε τροσῶρ 'ς τὴ γέννα Κλειτορ. *Κρέμασ' ἡ γέννα τ'ς γ'ρούνας Ἀχυρ.* *Ἐναι φουσκωμένη ἡ γέννα τῇ γιδῶς καὶ θὰ πηιδέται* (θὰ εὐρίσκειται εἰς ὄργασμὸν) Κίτ. *Τρίβομε καλὰ τὸ μικρὸ 'ς τ' γέννα τῆς γιδᾶ νὰ πάρ' μυρωδιά ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς τσαὶ νὰ τὸ δεχτῇ πλιά γιὰ παιδί τῆς ἡ γίδα ἢ ἡ προβατίνα* Σκῦρ. Οὐ σπόρους μ'σουμουνοῦχ'σμένον τραγιῶν φκειάδ' πουρὶ 'ς τὴ γέννα τῆς γίδας Αἰτωλ. *Ἀμα τὰ φτύσ' ἡ μυῖνα τὰ γίδια 'ς τὴ γέννα, προουχοῦρᾶν σ'κλήκια στιρνότιρα* (τὰ φτύσ'=γεννήσῃ ἀβγά) Καταρρ. *Ψόφ'σι μιὰ πρατίνα 'ς τοῦ γρέξ'.* *Ἐγίρι 'ς τ' γέννα τ'ς γύρα γύρα μιὰ καντήλα μαύρ' Βαθύρρ.* β) Τὸ αἰδοῖον τῆς γυναικὸς Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) γ) Ἡ μήτρα τῆς γυναικὸς Μακεδ. (Καταφύγ. Σιάτιστ.) Στερελλ. (Ἀκαρναν. Ἀχυρ.): *Βγαίβ' ἡ γέννα τ'ς γ'ναίκας μ' κὶ θὰ ντ'ν πάον 'ς τοῦ γιατροῦ Ἀχυρ.* δ) Ἡ φερόμενη τῶν ὀρνίθων Πελοπν. (Ἀρκαδ.)—Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ.: *Ἡ γέννα τῆς κόττας* Λεξ. Δημητρ. 4) Ἡ γεννώσα, ἡ μήτηρ Ρόδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Φρ. Κακῆς γέν-νας γέν-νημα* Ρόδ. *Νὰ πάρ' ὁ διάβολος τὴν γέν-να πού σ' ἐγέν-να αὐτόθ. Τοῦ πῆρ' οὐ διάβολου τ' γέννα γιὰ π'δὶ Αἰτωλ.* 5) Τὸ γέννημα, τὸ γεννηθὲν τέκνον πολλαχ.: *Ἦρχανε οἱ γέννες μου* (ἦλθον τὰ τέκνα μου) Κίμωλ. *Μᾶς ἐσκότισε κὶ αὐτὴ μέ τσι κακὲς τση γέννες* Θήρ. *Ἐκαμες κ' ἐσὺ κᾶτι γέν-νες!* (ἐπὶ τέκνων ὄχι καλοῦ χαρακτήρος) Σύμ. || Φρ. *Ἀλλῆς μάννας γέννα* (ἐπὶ τέκνου μὴ ἔχοντος τὸν χαρακτήρα τῶν γονέων του) Θήρ. *Νὰ τὸ βρῆς ἀπὸ τίς γέννες σου!* (ἀρά: νὰ τιμωρηθῇς ἀπὸ τὰ τέκνα σου!) Ἡπ. (Κόνιτσ.) *Διαβόλου γέννα!* (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀνησύχου, ἀτιθάσου καὶ διεστραμμένου χαρακτήρος) Ἀμοργ. Μακεδ. (Καταφύγ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ.)—Λεξ. Πρω. Δημητρ. Συνών. φρ.: *διαβόλου γιός.* Πβ. Κ.Δ. (Ματθ., 37) «γεννήματα ἐχιδνῶν». *Καταραμένη γέννα!* (ἐπικατάραιε!) Λεξ. Πρω. || Παροιμ. φρ.: *Τί σὲ μέλλ' σένα γιὰ κάθι μάννας γέννα;* (πρὸς τοὺς πολυπραγμονοῦντας) Λέσβ. || Παροιμ. *Τοῦ δ' ἄλλ' κὶ τ' οὐρφανὸ τ'ς ἰδίας μάννας γέννα εἶρι* (καὶ ὁ ὑπηρέτης καὶ ὁ ὀρφανὸς εὐρίσκονται εἰς τὴν ἰδίαν μοῖραν ἐναντι τῶν ἄλλων) Στερελλ. (Ἀχυρ.) || Ἄσμ.

Εἰδά 'καμα τοῦ λόγου σου κ' εἰδά 'χεις μετὰ μένα καὶ γιάδα μ' ἀπαρνήθηκες, ἄπονης μάννας γέννα; Κρήτ.

Νὰ πάρουν καὶ τὴ μάννα τῆς μαζί καὶ τὰ παιδιά τῆς, νὰ κάφουνε τὴ γέννα τῆς, νὰ σβήσῃ ἡ γενιά τῆς Ἀγαθον.

Τὸ παλληκάριν π' ἀγαπῶ ἐν' Τραπεζοῦντας γέννα Κερασ.

Εἶμαι τὸ πρῶτοd-dης παιὶ τσ' ἡ ἀκριβὴ τῆς ξέν-να Κάλυμν. || Ποιήμ.

Εἶντα 'πορρίζιν, Νικολῆ, θέλεις γιὰ νὰ σοῦ δώσω 'πὸ τοῦτα οὐλ-λα τὰ δεινὰ πῶχω μέσ' 'ς τὸ τσηπὶν μου; τσ'εἶπεν τῆς: Ἐναν' ἐξηζητῶ 'πορρίζιν ὁ καημένος τὴν γέν-ναν σου, τὴν κόρην σου, πού μ' ἔκαφεν, θεέ μου! Δ.Λιπέρτ., Τζιμπ. τραοῦδ., 2, 75. Συνών. γέννημα 2)

γεννημασία. β) Τὸ γεννηθὲν ζῴον, ἰδίως τὸ μικρὸν ἀρνίον ἢ ἐρίφιον Ἀπουλ. Εὐβ. (Στρόπον.) Κάσ. Κίμωλ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Ἦκαμε τὴ νύχτα χιόνι πολὺ καὶ τὰ 'χωσε τὰ εἴφια 'ς τὸ χιόνι κ' ἡπαγώσανε οὐλα κ' ἡκλαίανε πού χάσανε τὴ γέννα οὐλῇ οἱ τσοπάνηδες Ἀγαθον.* *Ἡ γέννα μας ἡβόσκουνταν 'κεῖ μέσα Κίμωλ.* *Σ'φῶν'σαν νὰ μ'ράσουν τὴ γέννα ἀπ' τὰ πρόβατα Αἰτωλ.* *Τὸ κρατῶ νὰ κάμη γέννα Ἀπουλ.* Συνών. γέννημα 2β, γεννητικὸς 2γ. γ) Ὁ γόνος τῶν ἰχθύων Κ.Μπαστ., Ἀλιευτ., 19: *Οἱ μπακαλιάροι ἀποζητᾶνε τὰ μέρη ὅπου θ' ἀποθέσουνε τὴ γέννα.* δ) Ἡ ἀνθesis καὶ ἔναρξις τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ καρποῦ, ἰδίως τῶν δημητριακῶν καὶ τῆς ἀμπέλου Ἰων. (Βουρλ.)—Λεξ. Δημητρ.: *Τ' ἀβέλια εἶχαν ἐφέτος λίγη γέννα Βουρλ.* ε) Τὸ γένος, ἡ γενιά Ἡπ. (Ζαγόρ. Τσαμκντ.) Θράκ. (Κασταν.) Κρήτ. Κύπρ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.)—Σ. Ζαμπέλ. Ἄσμ. δημοτ., 774: *Τὴ γέννα σ'!* (ὑβρις) Τραπ.: *Οὐλ-λ' ἡ γέν-να τους ἔτσι κου-κουμόσειλες ἐνι (κουκ-κου μὸδσειλες=ἔχουσαι προτεταμένα χεῖλη)* Κύπρ. || Ἄσμ.

Ἀπὸ εὐγενικοὶ γονιοὶ καὶ τιμημένη γέννα διαλέξαμε καὶ πήραμε κοντσέ ἀπὸ τὴ Βιέννα (κοντσέ=ἄνθος) Κασταν.

Ἦτον ἀπὸ ψηλὴ σειριὰ κὶ ἀπὸ μεγάλῃ γέννα Κρήτ.

Νὰ πάρω ἀπὸ τὴ γέννα του κὶ ἀπ' τὴ γεωλογίᾳ του Σ.Ζαμπέλ., ἐνθ' ἄν. Συνών. ἐν λ. γενιά 1. 7) Πηγὴ ὕδατος Προπ. (Ἀρτάκ.): *Θὰ πάω 'ς τὴ γέννα καὶ νὰ ρθῇς Ἀρτάκ.*

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Βιθυν. (Παλλαδάρ.) Θάσ. Θράκ. (Σαρκεκλ.) Κρήτ. Πελοπν. (Λεντεκ.)

γενναῖα ἐπίρρ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γενναῖος.

1) Κατὰ τρόπον γενναῖον, ἀνδρείως κοιν.: *Πολέμησε γενναῖα.* Συνών. *παλληκαρήσια.* 2) Γενναϊοδῶρως, κατὰ τρόπον μεγαλύτερον τοῦ συνήθους σύνθη.: *Πληρώθηκε γενναῖα. Τὴν προίκισε γενναῖα τὴν κόρη του, σύνθη.* β) Καθ' ὑπερβολὴν σύνθη.: *Ἐφαγε γενναῖα.* *Ἐκατσε χάμου καὶ τὴ δύλωσε γενναῖα* (ἐνν. τὴν κοιλίαν του, ἔφαγε κατὰ κόρον) Πελοπν. (Γαργαλ.) *Βρέχει, καὶ βρέχει γενναῖα Νάξ.* (Ἀπύρανθ.) *Ἦφαα γενναῖα αὐτόθ.* || Φρ. *Τίς ἔφαγε γενναῖα* (ἐδάρη ἀνηλεῶς) σύνθη.

γενναῖος ἐπίθ. λόγ. κοιν. Πληθ. γενναῖοι Μακρυγ., Ἀπομν. 2, 8.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γενναῖος.

1) Ὁ ἀνδρεῖος, ὁ θαρραλέος κοιν.: *Εἶναι γενναῖος ἄντρας-στρατιώτης - ἀξιοματικὸς. Εἶναι γενναῖα καρδιά. Εἶναι γενναῖο παιδί.* *Ἐδειξε γενναῖα στάση κοιν.* *Ἦταρι γενναῖοι οἱ παπποῦδισ μας Εὐβ.* (Ἀγία Ἀνν.). *Οἱ γενναῖοι καὶ ἀγαθοὶ ἀξιοματικοὶ Μακρυγ., ἐνθ' ἄν.* || Ποιήμ.

Ἀνατράφηκε ὁ γενναῖος | 'ς τῶν ἀρμάτων τὴν κλαγγὴ τοῦτον ἔμπνευσε ὄντας νέος | μιὰ θεὰ μελωδική

Δ.Σολωμ., 44. Συνών. ἀντρεῖος 1, παλληκάρι. 2) Πλουσιοπάροχος, δαψιλὴς λόγ. κοιν.: *Γενναῖος μισθός. Γενναῖα ἀμοιβή.* 3) Ὑπέρμετρος, ἄφθονος κοιν.: *Ἐκαμαν γενναῖο γλέντι.* *Ἐφαγε ξύλο γενναῖο κοιν.* *Ἐχει κρύο γενναῖο Εὐβ.* (Αὐλωνάρ.) *Ἦρριξε μιὰ γενναῖα βροχὴ Νάξ.* (Ἀπύρανθ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς ὄν. Πελοπν. (Παιδεμ.) Στερελλ. (Ἀστακ.) καὶ ὡς παρων. Εὐβ. (Στεν.) Πελοπν. (Κόκκιν.) καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. Γενναῖος Πελοπν. (Παιδεμ.)

